

3 / 2012

Prospäkkäri

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

**"Jos ette ole
kiinnostuneita
kullankaivajasta
itsestään, ehkä
kiinnostutte
hänen kullistaan
ja jalokivistään."**

Kullankaivaja
Ami Telilä

Mr. Tammikuu: Pekka Itkonen, Miessi

Mr. Elokuu: Kai J. Rantanen, Jäkäläpää

**Vanhoilla kullankaivajaveteraaneilla
– elinkautisilla – oli kaikki maailman
aika; pohjoisessa päivät eivät
muutenkaan olleet päällekkäin.
Ne olivat peräkkäin. Ja jos päivät
uhkasivat loppua, otettiin kalenterista
lisää. Aika oli ollut ennen heitä
ja aika tänne jäisi heidän jälkeensä.**

Epäkelpo uusi kaivoslaki vei heinäkuussa 2011 ammattikullankaivajien toimintaedellytykset lakkauttamalla kaikki Lapin huuhdontakulta-kaivospiirit. Tuolloin Lapin Kullankaivajain Liiton väki päätti, että tästä huolimatta ei pukeuduta säkkikankaaseen ja ripotella tuhkaa päälle, vaan riisutaan loputkin pois.

Tietoisuuden lisäämiseksi virkamiesten ja poliitikoiden kurittamasta arvokkaasta kulttuuriperinteestä päätettiin tehdä kullankaivajien mieskalenteri ja myydä elinkautisilta kullankaivajilta perinnöksi saatua aikaa.

Originelleista ja persoonallisista kullankaivajista on liiton ensimmäiseen mieskalenteriin taltioitu uuden kaivoslain lakkauttamia kaivospiirejä ja niiden haltijoita.

Kreikkalaisilta virkamiehiltä on otettu mallia – vuoteen on lisätty yksi kuukausi: upakuu. Sen voi sijoittaa haluamaansa kohtaan kaivukausien väliin ja viettää kultaista kuuta katsellen, edelliskesän upasatsia puhallellen ja kultarahoja hummaili" --

Lapin Kullankaivajain Liiton Mieskalenteri 2013

12 euroa (+ lähetyskulut)

Tilaukset:

Lapin Kullankaivajain Liitto ry
PL 86
99871 INARI

Puh. 0400 836 500
info@kullankaivajat.fi
www.kullankaivajat.fi

kalenterin valokuvat: Ilkka Ärrälä
ilkoasu: Anu ja Jenni Törmä / Törmä-Ärrälä oy

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

36. vuosikerta
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J Rantanen

Toimitus:
PL 86, 99871 Inari

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino:
Tammerprint Oy, Tampere

Tässä numerossa:

- 4 - 5 Pääkirjoitukset
- 6 - 9 Etelä-Afrikassa pidetyistä kullanhuuhdonnan MM-kisoista
- 10 - 11 Muistokirjoitus Pentti Karhusesta, Seppo J. Partanen
- 12 Kullankaivajien ensi tammikuun kultaristeily
- 13 - 16 Sopukulta-valtaukselta Elsaajalta kaksivärinen rubiini/safiiri, Kari A. Kinnunen
- 17 - 19 Bizebazilta löytyi rihlakivi, kaivajan kokemuksiä
- 20 - 21 Rönkönojan upakultaprojekti, Eelis Pulkkinen
- 22 Mieli-pidekirjoitus kaivoslakiin liittyen
- 23 Liiton pikkujoulut tänä vuonna Kemissä
- 24 - 25 Merkkipäivät

KANNEN KUVA

Hippuset tanssivat, aurinko sammuu. Kaivajat jo pikkujouluun ja kultaseminaariin käy.

Martti Rapelin veistoshippuja
9-10 mm, Miessi 2010. Kuva
Kari A. Kinnunen.

LKL:N HALLITUS

Puheenjohtaja:
Jouko Korhonen
Haukiputaantie 752
90910 Kontio
jouko.korhonen@kultaviiste.inet.fi
p. 040 344 2200 (klo 17 jälkeen)

Varapuheenjohtaja:
Hannu Viranto
Eteläranta 42
96300 Rovaniemi
p. 0400 182 964

Sihteeri: Kai J Rantanen
PL 57, 99871 Inari
p. 040 7746 773
mullin.mallin@gmail.com

Vasant Mäkinen
Nellimintie 1210, 99800 Ivalo
puh: 0400 970 751
e-mail: vasant@pp.inet.fi

Esko Orava
Mellantie 14, 97220 Sinettä

Maija Vehviläinen
Väinämöisentie 11, 96300 Rovaniemi
puh: 040 778 9456
e-mail: mrvehvilainen@gmail.com

Mika Telilä
Torisevantie 55, 37310 Tottijärvi
puh: 0400 631 196
mika.telila@kolumbus.fi

LKL:N PANKKITILIT

Jäsenmaksut vain tälle tilille: Nordea 217738-4977

Muut maksut: Nordea 120130-103183

Juokse, sinä humma

On hyödytöntä hakata kuollutta hevosta, sanotaan.

Hyvänä tarkoituksena olikin jo jättää kaivoslakivalmistelu, ja sen yhteydessä ristiriitaisuuksien etsiminen sieltä, mikä on luonnostaan ristiriitaista, sekavaa ja sotkuista. Oman ja läheisten elämänlaadun vuoksi unohtaa koko tarkoituksella harhaanjohtava ja huono virkamiestyö, sekä sitä tukeva poliittinen kulttuuri joka tietoisesti tai tiedostamattaan valehtelee.

Mutta mikäli karanneeksi luultu koni onkin vielä mahdollista saada teuraaksi, ei sen mekaaninen raakakypsytys ole hyödytöntä. Hevosenliha on maukkaampaa kuin nauta, vähärasvaisempaa kuin sika ja halvempaa kuin poro. Nuijittuna murea.

Nuijalle näyttäisi sittenkin olevan vielä töitä.

Oireellisen pitkän asian käsittelyn jälkeen oikeuskansleri Jaakko Jonkka antoi 22.11.2012 kansanedustaja Mauri Pekkariselle (kesk) harvinaislaatuiset moitteet puheistaan eduskunnassa. Oikeuskanslerin mukaan Pekkarinen oli maaliskuussa 2011 esittänyt ministerinä toimiessaan kaivoslaista lausumia, jotka eivät kaikilta osin vastanneet vallinnutta tilannetta tai antaneet asianmukaista kokonaiskuvaa asioista.

Hän arvioi kuitenkin, ettei Pekkarinen ollut tarkoituksella antanut virheellistä tai puutteellista tietoa ja siten johtanut eduskuntaa harhaan.

Keskustelu eduskunnassa oli keskittynyt pitkälti koneelliseen kullankaivuun Lemmenjoella. Ministeri Pekkarisesta oikeuskanslerille kannellut taho oli lappilainen ammattikullankaivaja.

Oikeuskansleri Jonkan mukaan Pekkarisen lausumat eivät ehkä olleet kokonaiskuvan muodostamisen kannalta ratkaisevia, mutta tosiasiaa voi olla merkittäväkin, mitä ministeri lausuu asiasta ennen äänestystä.

Kun yhtä ja samaa väitettä toistetaan, se muuttuu totuudeksi. Kaivuoikeuskiistan yhteydessä 1990-luvun vaihteessa pohdittiin voiko virkamies valehdella, ja jos voi, niin kuinka paljon.

Oikeuskansleri kertoo olevansa eduskunnan oikeusasiamiehen ohella ylin laillisuusvalvoja. Oikeus-

kansleri valvoo, että tuomioistuimet, viranomaiset ja virkamiehet sekä muutkin julkista tehtävää hoitavat noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeuskansleri valvoo myös perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Siksi onkin merkittävää, että samainen oikeuskansleri Jonkka ilmoitti jo aikanaan ottavansa kaivoslain valmistelun seurantaansa kullankaivaja ja kultaseppä Aarne Alhosen kaivoslakityöryhmän työtä koskeneen kantelun johdosta. Voitaisiinko klliseisesti todeta, että ei savua ilman tulta.

Kuten Alhonen Prospäkkäriässä 3/2008 totesi, Lemmenjoen kaivosoikeustaistelussa olisi ainesta hallinto- tai oikeustieteen tutkijoille. Ehkä kuolleet si julistettu hevonenkin vielä kävelee.

Arska valoi eduskunnan kaivoslakikäsittelyn alla liiton toimihenkilöihin uskoa siteeraamalla Lapin Radiosta kuultua lapsusta: ”Älkäämme menettäkö epätoivoamme.”

Suomen Hippos kehuu hevosen syömisestä ole- van eettinen ekoteko. Siis vähän niin kuin Lapin huuhdontakullan ostaminen.

MULLIS'

ps. Rahastonhoitaja on bongannut tämän lehden osoitekentässä näkyvät jäsenmaksusuoritukset elokuun alkuun saakka.

Kaivoslaki uusiksi

Ammattimaisen kullankaivun kohtaloa sanelee tuoreen kaivoslain lisäksi maassamme myllertävä keskustelu kaivosten ympäristövaikutuksista. Kaivoslain lisäksi on ainakin vesilain uudistus tuonut lisää kapuloita ammattikaivajan rattaisiin. Tätä kirjoittaessa eduskunnan ympäristövaliokunta on juuri esittänyt vaatimuksen kaivoslain uusimisesta ja siinä yhteydessä ympäristönäkökohtien tiukentamisesta. Viimeistään tämä todistaa sen, että Talvivaaran tapaisen suurkaivoksen ja konelapiolla irtopintamaita kuokkivan kullankaivajan toimintaa ei voi samoilla lakipykälillä ja ympäristösäädöksillä säätää. Imurilla pohjaa tonkivan sukeltajan toimista puhumattakaan.

Kesällä törmättiin tilanteeseen, jossa kolmen vuoden sykillä toimivan kullanhuuhtontaluvan ja 5–10 vuoden välein uusittavan ympäristöluvan jokaisesta käänteestä tehdään kuulemiset, lausunnot ja valitukset eri käräjäasteisiin. Kaivajalla voi siis olla voimassa oleva ympäristölupa, mutta ei alueen hallintaan oikeuttavaa kullanhuuhtontalupaa. Ja kun se lupa aikanaan hallinto-oikeudesta tulee, on vuorostaan ympäristölupa katkolla jne. Maksut juoksevat koko ajan, mutta kaivamaan ei pääse. Näin ”huomioidaan ympäristönäkökohdat, kansalaisten perusoikeudet, kuntien vaikutusmahdollisuudet ja maanomistajien oikeudet”, kertoo tuore kaivoslaki. Kaivajan oikeuksien toteutumista ei edes yritetty ylläpitää.

Kaikki osapuolet varmasti viimeistään nyt ymmärtävät, että tämä ei kerta kaikkiaan toimi. Kaivoslain säätäjä ei koskaan ymmärtänyt kullankaivun vaativan pitkäjänteistä toimintaa ja seuraukset ovat nyt näkyvissä. Pelkkään painovoimaan (ilman kemikaaleja) perustuva irtomaalajeista tapahtuva kullanhuuhtonta vaatii ehdottomasti kevyemmän luparakenteen ja valvonnan. Tästä on alustavasti muutamien tahojen kanssa jo keskusteluja käyty ja positiivista vastakaikua saatu. Jäsenistön vaikutuskanavia poliittisiin päättäjiin tarvittaneen kohta uudestaan.

Sidosryhmistämme Saamelaiskäräjät näytti mallia yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Yhteis-

työ kielivähemmistöä edustavan ruotsalaisen kansanpuolueen kanssa tuotti pikaratkaisuna rahoituksen kaivosalan lausuntoja antavan virkamiehelle palkkauksen. Huomioitavaa on, että käytännössä saamelaisalueen ainoat kaivoshankkeet, joista lausuntoja pitää antaa, ovat kullanhuuhtontalupia. Samoin mainittakoon, että koneellisen kullanhuuhtonnasta on yhtä lukuun ottamatta kaikista valitettu hallinto-oikeuteen. Tuo yksi sattui olemaan saamelaisen toiminnanharjoittajan hakemus. Sattumaa varmaankin eikö niin?

Alkanut talvi tuo toivottavasti positiivisia uutisia niille lukuisille kaivajille, joiden lupahakemukset ovat Vaasan hallinto-oikeuden harkittavina. Olisi vähintään toivottavaa, että ensi kesänä kaikki pääsisivät suunniteltua toimintaansa harjoittamaan.

Kesällä tuli mielenkiintoista palautetta LKL:n (ja puheenjohtajan) harjoittamasta linjasta. Lyhyesti todettakoon, että yhdistyksen vuosikokous hyväksyy pitkän tähtäimen tavoitesuunnitelman sekä vuosittaisen toimintasuunnitelman. Hallitus kokonaisuudessaan on sitoutunut näitä toteuttamaan ja eteenpäin viemään. Toimintalinjaan muutosta haluavat, tulkaa vuosikokoukseen vaikuttamaan. Näin yhdistyksessä toimitaan.

Hyvää (pikku)Joulua kaikille,
JOKKE

Kullanhuuhdonnan MM-kisat: suomalaisten voittoputki jatkui

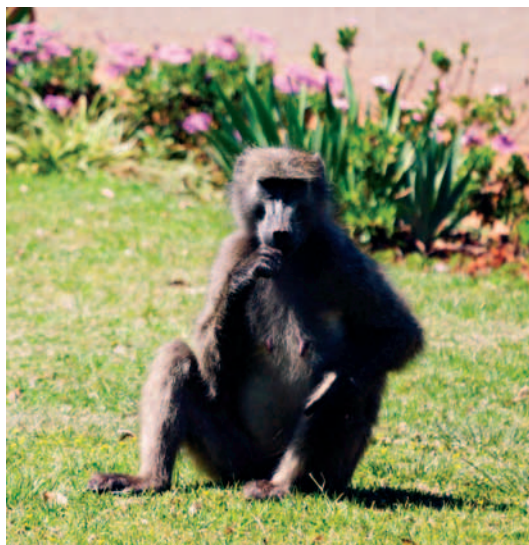
Kullanhuuhdonnan MM-kisasirkus oli toista kertaa Etelä-Afrikassa. Pilgrim's Restiin – pyhiinvaeltajan lepopaikkaan – kerääntyi noin neljänsadan muun kilpailijan lisäksi lähes 80 suomalaista. Totuttuun tapaan eteläisen pallonpuoliskon kevät oli vähintään riittävän lämmin pohjolan syksystä matkanneille huuhtojille, lämpimimpänä päivänä olutteltan varjossa mittari näytti +33 C hellettä.

Tämä mainio pikku kylä on vuonna 1986 julistettu kansalliseksi suojelukohdeeksi. Samassa yhteydessä puroissa harjoitettava kullanhuuhdonta kiellettiin, mutta kiso-

jen ajaksi se taas sallittiin. Niinpä lukuisat suomalaisetkin pääsivät kokeilemaan oikeaa kulan löytämisen iloa eteläisellä pallonpuoliskolla. Mainittakoon, että Pilgrims Rest on UNESCO:n maailmanperintökohteiden ehdokaslistalla.

Tunsimme olomme varsin turvalliseksi kymmenien poliisien valvoessa järjestyksen ylä-

läpitoa. Siitäkin huolimatta, että muutamaa viikkoa aiemmin juuri poliisi oli itsepuolustukseksi ampu-
nut reilut 30 kaivosmiestä laittoman lakkon loppuselvittelyis-
sä. Olutteltassa päätimme yksimielisesti olla lakkoilematta. Suomalaisen huumo-

Väliaikaisesti väistynyt mestari Veikko onnittelee miesten mestaria Marttia ja veteraanien mestaria Anttia.

ria ylläpitväti lisäksi useat kymmenet kisatal-koolaiset, jotka kantoivat ikään kuin Mannerheim-elokuvan tunnelmissa ”Marshall”-tekstil-lä koristettua paitaa.

WGA:n (Maaailman kullanhuhdontayh-distys) vuosikokouksessa päätettiin valtuuttaa Espanja järjestämään MM-kisat 2015 ja USA:n Kalifornia 2016 (aiemmin päätetty: 2013 Ita-lia & 2014 Ruotsi). WGA:n presidentti Artu-

ro Ramella (ITA) ja varapresidentti Ken Karls-son (SWE) valittiin jatkamaan uusille 3-vuo-tiskausille. Yhdistyksen rahastonhoitajaksi va-littiin Suomen Eija Orava. Veteraanisarjan hiek-kamäärän vähentämisestä mielipiteet jakaantuivat ja äänestyksen jälkeen päätettiin alentaa hiekka-annos nuorten sarjan tasolle fyysisten voimaerojen tasaamiseksi.

Etelä-Afrikassa jalostamattomien kultahip-

Pamppua, komisaario Palmu...

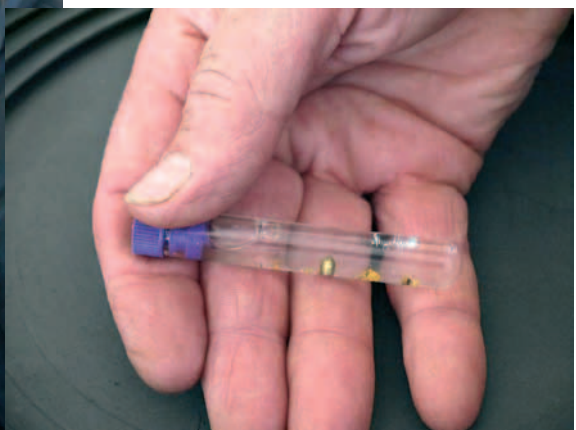
Kymmeniä ja taas kymmeniä Marsalkoita oli paikalla.

Maailmanmestari veti maajoukkuekisassa huimalla loppukirillä Suomen sekunnin Italian edelle, mutta yksi hippu joukkueelta jäi altaaseen.

pujen hallussapito ja maastavienti on rikoslain mukaan rangaistava teko. Niinpä meille erikokoisesti kilpailut vietin läpi 18 karaatin kulturalangasta katkotuilla tekohipuilla. Niiden käyttäytyminen vaskoolissa on hieman erikoista. Luonnollisen hipun sisältämien kohoumien ja ilmataskujen puuttuessa hiput pysyvät vaskoolissa varsin hyvin jopa kovassa vauhdissa. Poimimisen koittaessa useat kilpailijat ajautuivat ongelmiin sinänsä raskaiden hippujen noustessa yllättäen kellumaan. Parranpärinässä tuli taas esiin aurinkoöljyn joutuminen huuhtonta-altaisiin sekä spekulointi sillä, onko hipuja katkoneessa leikkurissa käytetty öljyä leikkuuterän voiteluun. Niin tai näin, tilanne oli kilpailijoiden kesken tasaväki-

Konekaivaja Tero Kyllönen kaivoi nämä kultahiput kirjaimellisesti käsin Etelä-Afrikan kultapurosta!

nen. Toiset osasivat hoitaa kellumisongelman paremmin, toiset huonommin.

Kilpailuvälineiden osalta merkittäviä muutoksia ei näkynyt. Ruotsalaisten myymä malli on saanut satoja harrastajia puolelleen ja hyvin se toimi nytkin. Tämä harvaurainen malli keräsi useita mitaleita ja mestaruuksia. Siitä huolimatta kisojen kautta aikain ylivoimaisesti nopeimman ajan teki suomalainen mies, suomalaisella vaskoolilla.

Miesten finaalissa paikallinen huippuvasakaaja Coen Vermaak teki kaikkia aikaisempia ennätyksiä paremman ajan 1.09 (suoritus on nähtävissä: [http://www.youtube.com/](http://www.youtube.com/watch?v=ZyL-j6np238)

[watch?v=ZyL-j6np238](http://www.youtube.com/watch?v=ZyL-j6np238)), mutta hävisi silti 10 sekuntia Suomen Martti Mäkilaurilalle. Martti siis alitti ensimmäistä kertaa MM-tasolla minuutin haamurajan. Aika on käsittämättömän kova, ottaen huomioon hiekkamäärän, joka litroissa mitattuna on 3–4 litraa enemmän mihin Suomessa on totuttu. Martin loppuaika 0.59 saattaa säilyä hyvinkin pitkään rikkomatotomana. Antti Seppälän johdolla otettua veteraanien kolmoisvoittoa säestivät perinnesarjan hopeaa napannut Jari Järvinen sekä useat mitaleille päässeet suomalaisjoukkueet.

Kaikki tulokset löytyvät internetistä: <http://www.sagoldpanning.co.za/results.htm>

Suomalaismitalistit parilla nuorisomarsballilla vahvistettuna.

*Pentti Karhunen
Lapin kultahistorian
alkulähteillä 1997;
insinööri J.C. Librin
kultalöydöstä syksyllä
1868 kertovan muisto-
merkin vierellä Ivalo-
joen Nulkkamukassa
Louhiojan suun ti-
enoilla. Kuva Erkki
Lilja.*

Pentti Karhunen siirtyi kultahistoriaan

Moniin Lapin kullankaivun järjes-
töihin ja pyrintöihin vuosikym-
meniä aktiivisesti vaikuttanut
Pentti Karhunen kuoli 2.7.2012
Vantaalla. Hän oli syntynyt 1943. Elämäntyön-
sä Pentti teki Geologian tutkimuskeskuksessa
vastaten siellä kivimuseon ja kairasydänarkis-
ton toiminnasta. Hän antoi arvokasta apua
Tankavaaran Kultamuseon, Lapinkullan Ystä-
vien ja Lapin Kullankaivajain liiton toimintaan.
Hänet valittiin Kullankaivajain liiton kunnia-
jäseneksi 2003.

Pentti Karhunen valmistui vuonna 1969
luonnontieteiden kandidaatiksi opiskeltuaan
geologiaa ja mineralogian Helsingin Yliopistos-
sa. Hän tuli Geologisen tutkimuslaitoksen pal-
veluksessaan 1.2.1972 ja jäi eläkkeelle 31.12.
2007. Hän työskenteli viestinnässä ja tietopal-
velussa tehden merkittävimmän elämäntyönsä
kivimuseon hoitajana. Työssään hän perehtyi
GTK:n laajaan historiallisten dokumenttien
arkistoon, jota kautta hänelle avautui myös
malmin- ja kullanetsinnän vuosisatainen his-
toria.

”Tieto menneisyydestä on nykyisyyden ja tulevaisuuden perusta. On mielekästä työskennellä, kun esimieheni ymmärtävät perinteen arvon ja tukevat työtäni”, sanoi Pentti Kullankaivaja-lehdessä v. 2002 julkaistussa artikkelissa.

Pentti ryhtyi oma-aloitteisesti järjestämään ja digitoimaan GTK:n arkistojen kätköistä löytämään valokuvia ja karttoja. Tätä työtä hän jatkoi vielä eläkkeelle siirryttyään viimeisiin elinvuikiin saakka. Tästä aineistosta syntyi monta näyttelyä ja suuri osa Tankavaaran Kultamuseon perusnäyttelystä. On hämmästyttävää, miten laajakatseisesti vanhat malminetsijät ja geologit kuvasivat maata ja kansaa 1800-luvun lopulta alkaen. Kuvilla on tänä päivänä suuri kansantieteellinen ja historiallinen arvo ja niitä voi kuka tahansa katsoa GTK:n nettisivuilta. Karhusen ammattitaitoisen työn tuloksia on nähtävillä monissa museoissa ja näyttelyissä; Tankavaaran Kultamuseo, Juuan Kivikeskuksen Geo-näyttely, Suomen Luonnontieteen museo, Lapin Maakuntamuseo, GTK:n omat Geo-näyttelyt Espoossa, Kuopiossa ja Rovaniemellä jne.

Pentti oli opiskeluaikana Lapissa kolmiomittauksissa ja Grönlannissa malminetsintäryhmässä saaden näillä retkillä kipinän geologiaan. Hän teki useita tutkimusretkiä Lapin kultamaille muun muassa GTK:n ylijohtaja Herman Stigzeliusen kanssa. Viime vuosina Pentti oli vaimonsa Annelin kanssa usein mukana Tankavaaran Kultamuseon talkoissa ja koko perheelle oli erityisen läheinen Lapinkullan Ystävien toiminta ja talkootyö Iso-Ojan kämpän hyväksi.

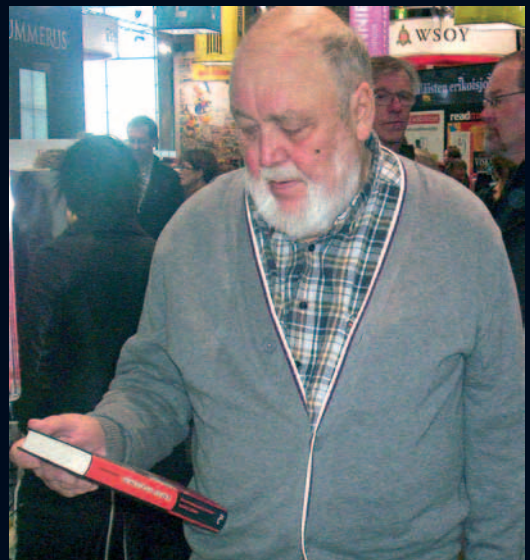
Olen vuosikymmenien ajan saanut Pentti Karhuselta korvaamatonta apua ja tukea Lapin kullan historian tutkimisessa ja kirjoittamisessa. Pentillä oli töissä ollessaan aina kiire, mutta ei koskaan niin kiire, etteikö ehtinyt antaa apuaan pyydetessä. Teimme useita kiinnostavia kartta-, valokuva- ja asiakirjalöytöjä

GTK:n laajasta historiallisesta arkistosta. Pentti ehti luetteloida ja digitoida suuren osan tästä arkistosta, mutta paljon on vielä sellaista aineistoa, joiden esille nostaminen hyödyntäisi tulevien sukupolvien tutkijoita ja kirjoittajia. Toivottavasti kaikki tietämys aineiston olemassaolosta ei katoa Pentin mukana.

Pentti Karhunen liittyi kultahistoriassa siihen geologien ja kultatutkijoiden ketjuun, jotka henkilökohtaisella panoksellaan ovat auttaneet kullankaivua ja kullankaivajia; Anders Thoreld, Karl Moberg, Carl Solitander, Axel Tigerstedt, J.J. Sederholm, Emil Sarlin, Aarne Laitakari, Pentti Eskola, Esa Hyyppä, Eetu Savolainen, Ville Saarinen, Herman Stigzelius, Veijo Yletyinen, Vladi Marmo ja monet muut.

Pentin muistotilaisuus pidettiin 23.7.2012 Vantaalla. Mahdolliset muistamiset Pentti toivoi osoitettavan Lapinkullan Ystävien tilille FI27 1170 3000 2286 31 viitteellä 54276. Varat käytetään Inarin hautausmaalla olevan Pyrkyripalstan tuhkauurnan muistomerkkiin.

SEPPO J. PARTANEN

Pentti Karhunen Kirjamesuilla 2011.

Kultaristeily

18.-20.1.2013

PÄÄTEEMANA: Kiristynyt hallinto harmittaa, mutta nämä uudet asiat on nyt vaan opittava, jos meinaamme jatkossa pärjätä. Lauantaina unohtamme hallinnon ja kehitämme kullan talteensaantimenetelmiä.

Perjantai (osittain maissa ja osittain merellä):

Kullankaivun pelisäännöt Suomen Lapissa 2012. Hyvä kullanhuuhtontatapa -kirjan esittely. Sovelletaan uutta kaivos- ja vesilakia, ja pohditaan, millä säännöillä mennään tästä eteenpäin

Lauantai: Mikrohippujen talteensaanti

Silmälle näkymättömät hiput - onko niitä - paljonko hukkaat
Millä menetelmillä ja millä laitteilla mikrokullan saantoa voidaan parantaa.

Esittelemme käytännön parannusehdotuksia laitteisiin ja tarkastelemme ulkomaisia mikrokultaerottimia kuten monifraktioseulontaa ja rinnakkaisia rännejä, hydraulisia rihloja sekä oskilloivia ja täriseviä rännejä. Entä toimisivatko kaivosteollisuuden menetelmät placer-kullan talteenotossa, kuten jigat yms. ns. hytkyttimet, tärypöydät, sekä keskipakoi-, spiraali- ja kartioerottimet.

Ilmoittautumiset:

Heli Rapakko heli.rapakko@gmail.com tai 040 593 5337 viimeistään 20.12.2012 mennessä. Ilmoittautumisesi yhteydessä kerro nimesi, syntymäaikasi, mahd. LKL:n jäsennumero, hytti luokka, kansalaisuus sekä tarvitko osallistumistodistusta VR:n lippua varten (edellistä varten myös osoitteesi). Perjantai-iltapäiväseminaariin tulee myös ilmoittautua.

Hinnat / henkilö

jäsen / ei-jäsen

128 / 138	A 4 hengen hytissä
140 / 150	A 3 hengen hytissä
165 / 175	A 2 hengen hytissä
240 / 250	A 1 hengen hytissä

Hinta sisältää risteilyn valitussa hytti luokassa sekä seminaariohjelman mukaiset tarjoilut.

Perjantai-iltapäiväseminaari risteilyyn osallistuvalla 5 e/henkilö. Muut LKL:n, SJHY:n, Geologisen seuran jäsenet: 10 e/henkilö. Ulkopuoliset: 20 e/henkilö.

Maksut LKL:n tilille FI95 1201 3000 1135 62 viimeistään 20.12.2012. Maksuun tarvittavan viitenumeron saatte ilmoittautumisen yhteydessä Heliltä.

OHJELMA TÄYDENNETÄÄN PIAKKOIN !!!

Hyvälaatuinen punainen korundi Elsaajalta 10 g ja 24 mm. Kide on kromipitoinen mutta ei tarpeeksi läpinäkyvä rubiiniksi. Löytäjä Hannu Puotila 2012. Kuva: Kari A. Kinnunen.

Sopukulta-valtaukselta Elsaajalta kaksivärinen rubiini/safiiri

KARI A. KINNUNEN

Lapin Kullankaivajain Liiton valtaukselta, Palsinojan Elsaajalta (kaivnro 7736/1 "Sopukulta") on löytynyt parin vuoden aikana hienokullan ohella muutamia parinkymmenen gramman hippuja. Muista löytyneistä arvomateriaaleista on ollut vähemmän tietoa. Kaivu tapahtuu melko perinteisin menetelmin, joten olosuhteet ovat suotuisia myös korrakivien löytymiselle.

Parina kesänä valtauksella työskennellyt vesilahtelainen Hannu Puotila lähetti kaksi löytämäänsä hyvälaatua korundia tutkitavaksi. Korundit ovat kumpikin punaisia.

Isommassa korundissa ei kuitenkaan ole selvästi läpikuultavia osia. Pienempi korundi on hieman haaleampi väriltään mutta siinä on useita läpikuultavia kohtia. Lisäksi tässä kivessä on

myös sinisiä alueita. Osa kivistä on riittävän läpinäkyvää, jotta se voidaan luokitella laadultaan jalokorundiksi.

Kooltaan tämä, vuonna 2011 löytynyt jalokorundi on 20 x 12 x 6 mm ja se painaa 2,62 g. Pääosa kivistä on heikosti rubiininpunaista, mutta siinä on myös safiirin-sinisiä alueita.

Elsaajan jalokorundi sisältää rubiinia ja safiiria. Kooltaan se on 2,6 g ja 20 mm. Muoto on parting-tasojen myötäinen levy. Löytäjä: Hannu Puotila 2011. Läpikulkeva valo. Kuva: Kari A. Kinnunen.

*Jalokorundin löytäjä Hannu Puotila
Elsaojalla. Kuva: Erja Puotila 2012.*

UV-säteilyn aiheuttama fluoresenssi on tässä jalokorundissa heikkoa, mutta havaittavaa. OPL-diffraktiospektroskoopilla kromin viivat sitä vastoin erotuvat punaiselta spektrin alueelta hyvinkin voimakkaana. Chelsean värisuotimella ei kuitenkaan havaitse kromille tyypillistä punertumaa.

Läpinäkyvyys tässä korundissa on 0,819 mm. Se on kymmenen mittauksen keskiarvo. Parhaimmissa kahdessa mittauskohdassa läpinäkyvyys on 1,2 mm eli riittävä jalokorundiksi. Läpinäkyvyyden minimivaatimus 1,0 mm tulee siitä, että silloin kiteestä on jo mahdollista hioa kaupallisesti myyntikelpoinen briljanttihiontainen viistekivi.

Tämä siis rubiinista ja safiirista koostuva jalokorundi on parting-tasojen myötäinen lohkokappale. Se on osa ainakin kaksi kertaa kookkaampaa kideettä. Kappaleen kulmat ovat pyöristyneet, mutta osa parting-pinnoista on yhä kulumattomia ja kiiltäviä.

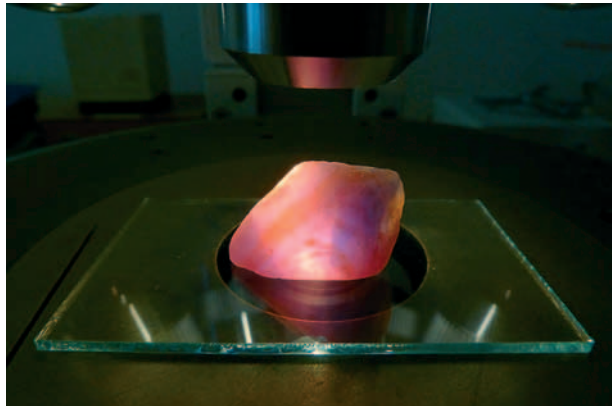
Lapin korundeissa havaitsee tavallisin romboedripintojen ja/tai asematason suuntaista partingia. Tässä kaksivärisessä jalokorundissa parting vaikuttaisi olevan romboedripinnan suunnassa.

Lapista on vuosien varrelta tavattu monia selvästi kaksivärisiä tavallisia korundeja. Havaittuja tyyppejä ovat harmaa / valkoinen vyöhykkeinen, ruskea / lähes musta säteettäinen (Lapintähtityyppi), harmaa / sininen vyöhykkeinen, harmaa / sininen läikikkäinen ja punainen / sininen läikikkäinen.

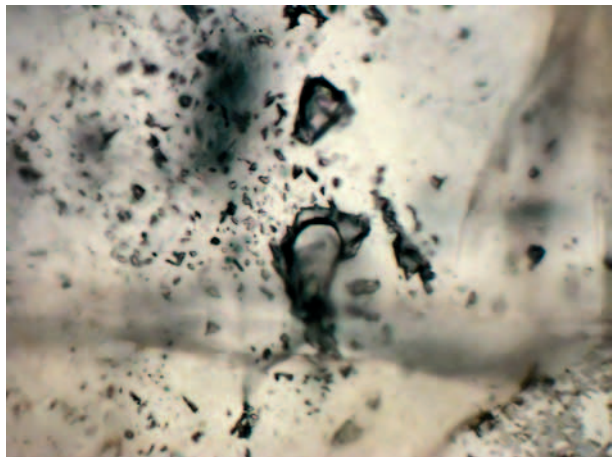
Aarne Alhosen Puskuojalta keräämiä korundeja (Kinnunen ja Johanson 1993) ja Marjut Telilän Miessiltä taltioimia korundeja (Kinnunen 2008) on tutkittu ja luokiteltu GTK:ssa laajimmin. Kaksivärisiä korundeja löytyi kummankin kerääjän kokoelmista. Marjut Telilän Miessin korundeissa oli jopa puner-

Elsaajan rubiini / safiiri pintavalossa. Kuva: Kari A. Kinnunen.

Elsaajan rubiini/safiiri levyn läpinäkyvyydeksi mitattiin polarisaatiomikroskoopilla parhaimmillaan 1,2 mm. Kuva: Kari A. Kinnunen.

Mikroskooppikuva Hannu Puotilan Elsaajan rubiini/safiirin fluidisulkeumista. Näiden avulla mitattiin kiteen läpinäkyvyys. Kuvialan leveys 0,2 mm. Kuva: Kari A. Kinnunen.

tava korundi, jolla oli verraten kirkas safiiridin (Kinnunen 2008). Lapin suurin (440 g) ja toiseksi suurin (391 g) korundi ovat nekin kaksivärisiä, harmaita, joissa on verraten kirkkaita safiiriläikkä (Kinnunen 2011).

Vastaavia kaksivärisiä (rubiini/safiiri) jalokorundeja on tavattu ainakin Madagaskarin Saovinandrianasta. Laadultaan ne ovat lähellä tässä kuvattua Palsin löytöä.

Kirjallisuus

Kinnunen, Kari A. 2008. Rubiineja Lapista Miessijoelta. 15 s. + 1 liites. Geologian tutkimuskeskus, arkistoraportti, M19/3812/2008/34. Netissä: http://arkisto.gsf.fi/m19/3812/m19_3812_2008_34.pdf

Kinnunen, Kari A. 2011. Lapin kullanhuuhtonta-alueiden kookkaimmat korundit. 9 s. Geologian tutkimuskeskus, arkistoraportti, 21/2011. Netissä: http://arkisto.gtk.fi/2011/21_2011.pdf

Kinnunen, Kari A.; Johanson, Bo 1993. Raportti korukäyttöön vuosina 1981–1990 huuhdottujen korundien mineralogiasta, gemmologisista ominaisuuksista ja löytöhistoriasta Lemmenjoen alueella Puskuojalla. 17 s., 6 liites. Geologian tutkimuskeskus, arkistoraportti, M19/3811/93/1. Netissä: http://arkisto.gtk.fi/m19/3811/M19_3811_93_1.pdf

Jalokorundin löytöpaikalla Elsaajalla Erja Puotila ja rumpu/rännin yhdistelmä. Korundi ja noin 5,5 g kultaa löytyivät melko pinnasta. Kuva: Hannu Puotila 2011.

*Aleksi Sirolan ja Mirja Pihlajamaan kultasaalis
ison kiven juurelta
Bizepazilta.*

Bizebazella löytyi rihlakivi... eikä tuotosta voi kuin ihmetellä

Vastoin kaikkia suunnitelmiani menin vasta syksypuolella 23.8. Palsin perukoille onneani kokeilemaan. Tuolloin oli vielä melko paljon porukkaa liikkeellä, mutta leiripaikkaa ei silti tarvinnut kauan etsiä. Majoituin vaunuineni valtauksen puolivälin paikkeille kodan viereen. Pari päivää kiertelin ja katselin kaivettuja paikkoja. Paikalla oli tuttua porukkaa aiemmilta vuosilta, joten juttua riitti.

Kajaanin inssikin oli vielä paikalla, ja kai-voi terassia kodalta alaspäin, tienmutkan kohdalla. Hän harmitteli, että mitään ei ollut tullut moneen päivään. Minua hän kehotti silti aloittamaan vieressä olevasta vapaasta, jo avatusta montun reunamasta. En ottanut neuvosta vaarin, vaan aloitin kaivun vähän ylempää yläjuoksun suunnalla. Samalla terassilla kylläkin, paikassa johon oli jäänyt kahden montun

väliin parin metrin kaivamaton kannas.

Kaivettuani montun pohjaan, ei vaskoolin pohjalle jäänyt kuin muutamia hengettömiä, joten päätin siirtyä Elsaojalle. Sieltä oli joku ruottinmies saanut nättejä gryynihippuja koko joukon. Ruotsalaiskaivaja oli kuitenkin ohjattu pois, koska hän oli päästänyt kaikki ränninperämaat puroon. Ruotsalaisella oli vain yksi pumppu, eikä hän ollut ymmärtänyt kierrättää vettä.

Menin paikalle kaksine pumppuineni ja jatkoin Elsaojan pohjan tonkimista noin viikon verran. Ruotsalaiskaivajia oli paikalla oikeastaan kaksi, vaikka he eivät porukassa kaihaneetkaan. Tulimme hyvin toimeen heidän kanssaan. Aamut alkoivat gut morninkilla, kun viereisissä montuissa kaivoimme, mutta siihen se keskustelu yleensä jäikin, kun kumpikaan emme osanneet toistemme kieltä. Yleensä mon-

tusta kuului vain hakun kopinaa, ja syviä huokauksia kun hakku osui kivikovaan Palsin rinneeseen. Joskus sieltä kuului iloinen murahdus ja ”gud gold”, kun rännissä näkyi keltaista.

Sillä aikaa, kun siirryin Elsalle, oli paikalle tullut tuttu parivaljakko Etelä-Suomesta. He olivat alkaneet kaivaa juuri siitä samasta paikasta, mihin insinööri oli minua ohjannut. El-saoja ei antanut minulle muuta kuin henge-

töntä. Aloinkin epäillä, että ruottinpoika oli vetänyt minua höplästä, kun kävi näyttämässä paikan mistä oli hieppusensa saanut.

Sinä aikana, kun kaivoin Elsalla, alkoi Bizbazen terassilta kuulua kummia. Kultaa oli tullut yhden rihlakiven alta ja ympäriltä ihan mielettömästi. Kivi oli ollut lähes maan pinnassa, vain katajapuska ja sammal oli sen peittänyt. Kokoa kivellä oli lähes kuutiometri ja se

oli hyvin samanmuotoinen kuin kivi, joka on Elsan saunan vieressä käännetty varmaankin jo moneen kertaan.

Kaikkienensa tuo parivaljakko kolhi siitä kiven ympäriltä reilun viikon aikana rännin-pohjineen varmasti yli 20 grammaa hippuja, joista suurin oli 4 gramman painoinen. Mistään muualta Palsilla en ole nähnyt noin pienessä ajassa sellaista määrää löydettävän. Jat-

koin samassa paikassa heidän lähdettyään vielä pari viikkoa, mutta vaikka kaivumääräni oli tuona aikana lähes yhtä suuri kuin heilläkin, eli noin 30 m³, en päässyt lähellekään heidän tulostaan. Se rihla oli vain heidän onnensa.

Parasta antia ainakin omalla kohdallani oli olla näkemässä miten Bizebaze Palsilta voi löytä lähes yllättäen tuollainen rysänperä. Vaikka oma tulos jäikin kullan osalta suhteellisen vaatimattomaksi, olin aivan toisenlaiseen tulokseen enemmän kuin tyytyväinen. Koko kuuden viikon aikana söin eineitten kanssa tasan kilon voita, eli täyttä rasvaa, mutta siitä huolimatta 7 kiloa painoa karisi pois. Saavutus sinänsä sekin, ja enemmän kuin olin kuvitellut. Askel oli pois lähtiessä paljon keveämpi kuin paikalle tullessa. Pelkästään sekin antaa jo aiheutta tulla Palsille ensi vuonna uudestaan.

Paikalta poistuin hiukan ennen lumen tuloa 26.9., tai ainakin oletan niin, koska saman

päivän säätiedotuksessa ilmoitettiin räntäsateen saapuvan tuntureille. Lämpötila oli tuolloin vain 1,5 astetta.

JOKE / JOUKO KALLIO

Kirjoitus löytyy myös Lapin Kullankaivajain Liiton kotisivujen keskustelupalstalta www.kullankaivajat.fi

Rönskönojan upakultaprojekti vuosina 1985–1989

Kuva 1. Eelis Pulkkinen seuloa näytettä vaskooliin, Erkki Huttunen ottaa lisää vettä patoaltaasta ja Aapo Huttunen kaivelee leipälaukkua. Kuva Leena Huttunen

Granuliittikaaren eteläkontaktissa on useita vanhoja kulta-kaivoksia. Niiden ympäristön puroista on kautta aikojen yritetty löytää kullan emäkalliota. Rönskönoja saa alkunsa Laanitunturin etelärinteen lähteistä. Se on Hangasojan haara. Vedet virtaavat nelostien alitse, ja heti tien alapuolella on vanhoja kullankaivajien monttuja. Niiden jälkeen Rönskönoja kaartuu pohjoiseen kohti Hangasojaa. Siitä vedet virtaavat Tolosjokeen, joka on Ivalojoen keski-juoksun suurin haara.

Rönskönojalle tehtiin hippukultavaletus. Siihen osallistuivat Eelis ja Kaija Pulkkinen, Ilkka Härkönen, Raimo Manner, Paavo Tak-

Kuva 2. Rännitys meneillään. Jukka Lahti rännin päässä, Leena Huttunen vierellä ja Erkki Huttunen, Miika Pulkkinen ja Eelis Pulkkinen kaivamassa. Kuva Kaija Pulkkinen

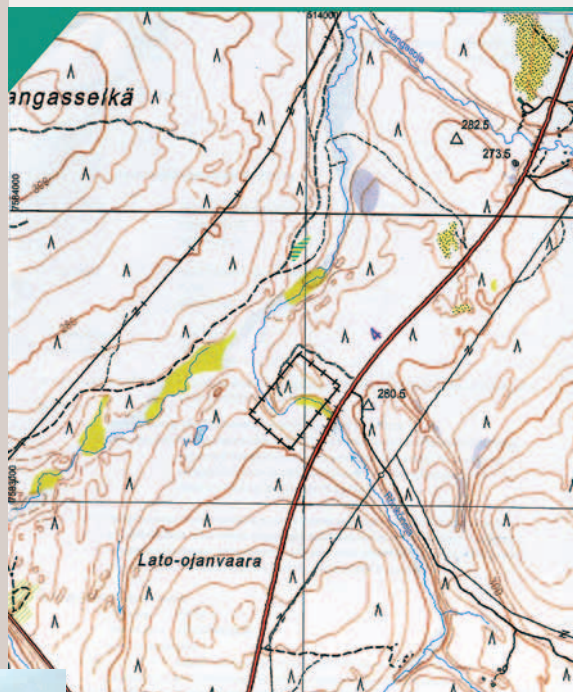
kinen, Erkki, Otto, Aapo ja Leena Huttunen, Jukka ja Eija Lahti, Pekka Rahkola sekä Hannu Rahkola. Pato oli matala, ja siksi sen avulla ei saatu ränniä kunnolla toimimaan (kuva 1).

Valtauksella oli toimintaa useana kesänä. Toiminta huipentui kesään 1988, jolloin paikalla oli koko edellä mainittu joukko. Hannu Rahkola oli tehnyt traktorikaivurillaan muutamia kuoppia, jotka ulottuivat kallioon saakka. Käytössä olivat puurännit ja niissä rautaiset rihlat. Ensin padottiin Rönkönojan vesi ja padosta laskettiin vettä ränniin. Vuoden 1988 ryntäyksen aikana käytössä oli moottoripumppu, jolloin myös tulokset olivat merkittävät. Kullanhuudontakenttä oli avaraa männikköä, joten siellä sääskettömässä maisemassa viihtyivät kultatyöläiset (kuvat 2 ja 3).

Litteitä, verkkomaisia hippuja löytyi kalliopinnasta ja heti sen pinnassa olevasta kalliosavesta. Hippujen muoto ja sijainti voi merkitä kalliokullan esiintymistä samassa ruhjeiden risteyksessä. Antti Peronius on jatkanut alueen hippujen rikastusta Hangasojan valtauksella.

EELIS PULKKINEN

Rönkönojalla sijaitsee Lapin Kullankaivajain Liiton uusin, jäsenistön käyttöön tarkoitettu kultanhuudonta-alue, ”Rönkön Neloiset”.

Lapin Kullankaivajain Liitto
Ry:n kultanhuudontalupa
HL2011:0049.

Alueen nimi on ”Rönkön Neloiset” ja pinta-ala 4,8 ha. Kultanhuudontalupa-alue sijaitsee Rönkönojalla, Inarin kunnassa.

Tarkempia ohjeita ja määräyksiä liiton kullankaivualueiden käytöstä julkaistaan alkuvuoden jäsenlehdissä sekä yhdistyksen kotisivuilla osoitteessa:
www.kullankaivajat.fi

Kuva 3. Rännitys jatkuu. Jukka kaataa soraa ränniin. Aapo ja Otto katselevat, kaivuupuoella ovat Erkki ja Eelis. Kuva Leena Huttunen

mielipide

Lapin kullankaivu, kaivosalan merkittävin ympäristöuhka?

Edellisen hallituksen ympäristöministeri Paula Lehtomäki ja työ- ja elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen kävivät kaivoslakia valmistellessaan tutustumassa Lemmenjoen kullankaivuuseen. Toimintamme mahdolliset ympäristövaikutukset näyttäytyivät ministerille ilmeisen vakavina, koska he päättivät sisällyttää voimaan astuvaan kaivoslakiin pykälän, jonka seurauksena kaikki irtokullan etsintään myönnettyt kaivospiirit lakkautetaan korvauksetta, siirtymäajan jälkeen.

Olen toisena omistajana lakkautettavassa kaivospiirissä, jossa on sallittua kullankaivu lapiokaivumenetelmin. Kaivinkoneiden käyttö ja koneellinen kullanhuuhtonta on kielletty kaivospiirin lupaehdoissa. Onko tosiaan niin, että ainoastaan veden ja painovoiman yhteisvaikutukseen perus-

tuva kullankaivu on ympäristövaikutuksiltaan niin haitallista, että juuri tämä kaivutoiminnan muoto täytyi lain voimalla lakkauttaa.

Pekkarisen ja Lehtomäen halu lopettaa Lapin kullankaivu elinkeinona, asettuu mielenkiintoiseen valoon, kun seuraa viime päivien tapahtumia ja keskusteluja kaivosalalla. Olivatko he lakia valmistellessaan todellakin huolissaan pienkaivostoiminnan mahdollisista ympäristöuhkista (kuten väitettiin), vai oliko kyseessä silmänkääntötempppuun verrattavissa oleva harhautus. Kullankaivun vastustajien keksimiin, tekaistuihin uhkiin he tarttuivat rivakasti lakkauttamalla kullankaivun ammattimaisimman osan.

Viimeistään tänään pitäisi olla kaikille selvää, että kaivosalan todelliset ympäristöriskit

ovat muualla, kuin irtokullan etsintään myönnettyillä kaivospiireillä. Näille todellisille ja toteutuessaan merkittävillä ympäristöuhille ministerit Pekkarinen ja Lehtomäki käänsivät selkänsä. Lemmenjoen kansallispuistossa tapahtuva pienkaivostoiminta ja sen harjoittajat olivat helppo kohde kerätä viherpisteitä asiasta tietämättömiltä. Haluttiinko ammattikullankaivun lokaamisella ja lopettamisella ohjata keskustelu Lemmenjoen väitettyihin ongelmiin, jotta isojen kaivosten ympäristövaikutusten selvittäminen jäisi vähemmälle huomiolle? Haiskahtaa omien kätösten viherpesulta ja halpamaiselta poliittiselta kaupankäynniltä, jossa kullankaivajia käytettiin pelinappuloina.

AKI KARVONEN
kullankaivaja

Lapin Kullankaivajain Liiton Hard Rock -pikkujoulut, osa III 6.-8.12.2012 Kemissä

Tervetuloa viihtymään kanssamme Hotelli Cumulus Kemiin
ja Outokumpu Chrome Oy:n kromikaivokselle Kemiin!

Torstai 6.12.

Itsenäisyyspäivä, Lapin Kullankaivajain Liiton majoitusvaraus Hotelli Cumulus Kemissä alkaa.

Huom! Sitovat majoitusvaraukset suoraan Hotelli Cumulus Kemiin 30.11.2012 mennessä
Osoite: Hanhisaarencatu 3, 94100 Kemi
sähköposti: kemi.cumulus@restel.fi
puhelin: +358 16 228 31
fax: +358 16 228 299

Majoitusta tehtäessä käytettävä varaustunnusta
"Kullankaivajat".

Pelkät Pikkujoulu-buffetvaraukset ilman majoitusta 30.11.2012 mennessä Lapin Kullankaivajain Liiton toimistolle, mieluiten sähköpostitse: info@kullankaivajat.fi. Puhelin: 0400 836 500

Perjantai 7.12.

Kaivosekskursio Outokumpu Chromen kromikaivokselle. Kaivoksen rikastamo on painovoimarikastamo, ja se voisi toimia yhtä hyvin kultakaivoksen rikastamona.

Ilmoittakaa halukkuutenne kaivosvierailuun liiton sähköpostiin: info@kullankaivajat.fi

Ehdoton maksimi osallistujamäärä 2 + 30 henkilöä. Kaikki eksursiolle osallistujat arvotaan ilmoittautuneiden joukosta. Nimilista ilmoitetaan noin viikkoa ennen pikkujouluja.

KELLO 09.10 Bussikuljetus Kemistä Outokumpun Kemin kromikaivokselle, ei mahdollisuutta saapua omilla autoilla.

OHJELMA:

Yleisesittely n. 45 min. Maan alle kaivokseen pääsee 2 x 8 hengen ryhmää. Loput 16 henkilöä pääsevät bussilla kaivosalueen kierrokselle ja tutustumaan rikastamoon. Kaivoksella on mahdollisuus omakustanteiseen lounaaseen.

Kaivosvierailu loppuu viimeistään kello 12.30, jolloin bussikuljetus pois kaivoksesta.

Iltapäivällä mahdollisesti vierailu Kemin jalokivigalleriassa, ohjelma tarkentuu myöhemmin tältä osin.

Kello 19.30–22.00

Pikkujouluruokailu jouluisesta buffet-pöydästä hintaan 32 euroa.

ALKAEN KELLO 22.00

Orkesteritanssit, orkesterina Jarkko Honkanen & Taiga

Lauantai 8.12.

Runsas buffet-aamiainen.

Mahdollisuus jäädä vielä lisävuorokaudeksi Kullankaivajien Pikkujoulu-tarjoushintaan huilaamaan Kemiin

Hotelli Cumulus Kemin majoitustarjous Lapin Kullankaivajain Liiton jäsenille:

78,00 EUR 1 hh / vrk

88,00 EUR 2 hh / vrk

Majoitushintaan sisältyy aamiainen sekä asukas-
saunojen ja uima-altaan vapaa käyttö klo 16–21.

merkkipäivät

*“Ai mää olen Suomen vanhin. Herra jestas! Olenk’ mää niin helvatin vanha?” Suomen vanhin, turkulainen 106-vuotias Selma Tuominen Helsingin Sanomien onnitte-
lujutussa. **Onnea liiton nuorukaisille!***

90 v.

30.8. Paul Nymark, Gävle, Ruotsi

85 v.

28.10. Pentti Alela, Ivalo

80 v.

28.10. Pentti Kokkonen, Savonlinna

19.12. Esteri Pyykkönen, Inari

29.12. Urho Pekkala, Oulu

75 v.

18.10. Pirkko Pylkki, Tampere

14.11. Eino Valkonen, Ivalo

13.12. Matti Nikula, Isokyrö

20.12. Olavi ”Nopsajalka” Lind, Lampinsaari

29.12. Seppo Ojala, Ivalo

70 v.

5.9. Pauli Rintala, Tampere

8.10. Raija Rantala, Kokkola

11.10. Pauli Lamminmäki, Tampere

30.10. Sirkka-Liisa Alhonen, Hollola

1.11. Kalevi Laurila, Oulu

5.11. Marja Kartano, Kauhajoki

9.11. Unto Mahanen, Kangasala

14.12. Juhani Penttinen, Korja

16.11. Hannu Hanski, Mänttä

23.12. Reijo Raumala, Inari

23.12. Olavi Juutilainen, Varkaus

29.12. Kalle Niemi, Kankaanpää

65 v.

2.10. Reijo Kantanen, Joutseno

2.10. Jarmo Lepistö, Tampere

3.10. Esko Rytönen, Iisalmi

8.10. Eeva Pasma, Kaamanen

12.10. Pirkko Jämsä, Tuusula

17.10. Tauno Ojala, Nokia

20.10. Pentti Mäkelä, Ritola

25.10. Helena Polvinen, Kuluntalahti

28.10. Timo Keinänen, Tuusula

30.10. Harri Rissanen, Ivalo

30.10. Martti Räsänen, Ylämylly

31.10. Seppo Korvenaho, Kerava

31.10. Mikko Närhi, Lumijoki

1.11. Oke Ylönen, Vuorenmaa

4.11. Maria Nikiforow, Helsinki

14.11. Jan-Erik Rasmus, Vaasa

17.11. Hannu Pulkkinen

18.11. Pentti Louhelainen, Joensuu

19.11. Pauli Huttunen, Alavieska

23.11. Reino Ollila, Saarenkylä

24.11. Marja-Liisa Herranen, Tampere

28.11. Ene Pachel, Tallinn Viro

12.12. Aulis Hietala, Kokkola

19.12. Kaarlo Fellman, Masikkamäki

23.12. Pauli Yläkangas, Mänttä

24.12. Seppo Laaksonen, Vantaa

26.12. Sirkka Hannuniemi, Kemijärvi

27.12. Reijo Kaikkonen, Borås Ruotsi

30.12. Ilkka Laapio, Varkaus

60 v.

4.10. Pekka Koivulaakso, Vantaa

9.10. Stefan Markstig, Sävsjö Ruotsi

16.10. Markku Hannula, Lahti

19.10. Kari Kuukasjärvi, Ranua

22.10. Erja Puotila, Vesilähti

23.10. Martti Mäkilaurila, Virrat

24.10. Leena Kyhäräinen, Helsinki

24.10. Ilkka Korvenoja, Virenoja

26.10. Arja Rikkilä, Solkei

1.11. Jorma Telilä, Vammala

6.11. Seppo Suosalo, Kuortane

12.11. Tapio Karhu, Kemi

12.11. Leena Korkeamäki, Vääksy

- 12.11. Reino Laaksonen, Mynämäki
 14.11. Kosti Kallio, Hyvinkää
 15.11. Helvi Mäkilaurila, Virrat
 18.11. Seppo Hannula, Raisio
 26.11. Eino Kuittinen, Kajaani
 26.11. Timo Salakka, Tampere
 29.11. Seija Seppälä, Valkeakoski
 1.12. Hannu Turunen, Äänekoski
 2.12. Marjatta Harju, Nivala
 2.12. Mikko Mäki-Turja, Kurikka
 3.12. Erkki Saaranen, Kiuruvesi
 6.12. Kalervo Korpela, Pietarsaari
 12.12. Matti Perämäki, Nokia
 12.12. Pentti Salmela, Revonlahti
 14.12. Jouko Hiltunen, Iittala
 21.12. Hannu Brunou, Mäntsälä
 21.12. Maria Turunen, Suonenjoki
 27.12. Pentti Korpela, Sykäriäinen
 30.12. Seppo J. Nieminen, Kerava

50 v.

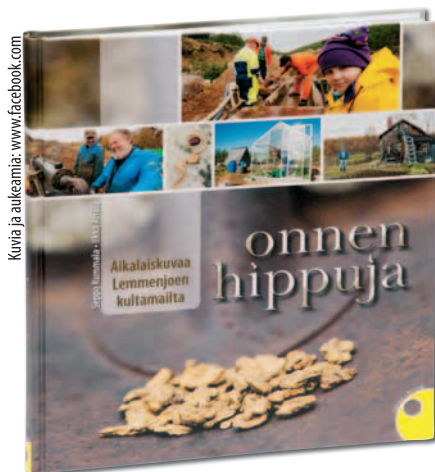
- 7.10. Antti Sorsa, Reijola
 13.10. Anita Mäyränen, Naarajärvi
 17.10. Kari Kuisma, Rovaniemi
 17.10. Timo Miettinen, Hiltulanlahti
 17.10. Päivi Tikkanen, Vaaraslahti
 26.10. Jouni Huhtala, Peipohja
 30.10. Jarmo Raittila, Latovainio
 20.11. Kari Pokkinen, Hikiä
 23.11. Jouni Jakovlev, Keminmaa
 25.11. Lars Thorn, Gävle Ruotsi
 4.12. Olav Skoglund, Jepua
 5.12. Tapio Isopahkala, Kalajoki
 12.12. Juhani Lantto, Espoo
 18.12. Jouko Leskinen, Maksniemi
 20.12. Risto Tapio Kopalainen, Sastamala
 21.12. István Móczár István, Dabas Unkari
 27.12. Ari Karppinen, Oulu
 27.12. Siina Lindén, Raisio

KIITOS

Kiitos muistamisesta
 Tapio Soukka

Aikalaiskuvaa Lemmenjoen kultamailta

Kuvia ja aulkeamia: www.facebook.com

Onnen hippuja kertoo millaista on kaivaa
 kultaa Suomen Lapissa 2010-luvulla.
 Teos esittelee vuodenkierron
 Lemmenjoen rikkailla kultamailta
 – tunturissa tietämien
 taipaleiden takana.

Teksti: Seppo Kummala | Valokuvat: Ilkka Ärrälä
 Ulkoasu: Anu Törmä | Kustantaja: Törmä-Ärrälä oy
 208 sivua, yli 400 valokuvaa

Nyt myös englanninkielisenä
 – also available in English!
Golden Days – A Contemporary
Description from the
Lemmenjoki Gold Fields

45 € + lähetyskulut

Tilaukset:

Anu Törmä, anu@torma-arrala.fi

tai puh. 0400 868 503

Ilkka Ärrälä, ilkka@torma-arrala.fi

Onnen hippuja on myynnissä hyvin varustetuissa kirjakaupoissa. Pohjois-Suomessa teosta myyvät esimerkiksi Siida, Tankavaaran Kultamuseo ja Inarilaisen toimituksen KirjaHylly.

Törmä • Ärrälä

- Kullankaivajan ensiapupakkaukset
- Alkometrit
- Retkat (kaivoskuokat)
- Subaru pumpput (Robin) ja varaosat
- Gold Miner konevaskoolit
- Paineenkestävää, rullattavaa vesilettoa ja pakkaussukkaa useita kokoja
- Tarkkuusvaakoja 0-50g, 0-250g ja 0-1000g
- Pelti- ja muovivaskoolit
- Koeputket ja pipetit
- Tarkkuusluipit 10x21, 20x21 ja 30x21

VeitsiVakka

Kummunkatu 12 83500 Outokumpu

0400-172 632

veitsivakka@telemail.fi

Liiton kunnia- ja perustajajäsenien
Ranta-Marin ja "Kultasilmä"-Kokon
perinteiden vaaliminen jatkuu.

Varsinaisille jäsenille majoitus -10 %

Avoimna joka päivä.

Tervetuloa!

HOTELLI INARI

PL 94, 99870 INARI

puh. (016) 671 026

faksi (016) 671 047

LAPIN KULTAA tarinoina ja hippuina

Tilaa nyt nettikaupasta

Uudet ja vanhat Lapin tarinat, kultahiput ja kullankaivuvälineet

www.hipputeos.fi

Hipputeoksen
kullankaivu-
välineet
myynnissä myös
**Kutturantien
Kultakioskissa**

Tilaa välineet ennakkoon netistä tai osta paikanpäältä

www.hipputeos.fi

Kivenhakkaajantie 3, KERAVA Puh. 040-545 4833

Itella Green

PYSÄHDY NAUTTIMAAN